

NOTAT

MINISTERIET FOR
FAMILIE- OG
FORBRUGERANLIGGENDER

Den: 9. juni 2007
J.nr.: 5005
Kontor/initialer: Kontoret for
Fødevarepolitik og Jura/EU/LTN

Endeligt referat af det 63. møde i Det Rådgivende Fødevareudvalg torsdag d. 31. maj 2007

Mødedeltagere:

Formand: Henrik Nepper-Christensen (deltog ikke) repræsenteret ved Afdelingschef Per K. Christiansen
Forbrugerrådet: Camilla Udsen
Dansk Landbrug: Ib W. Jensen
Dansk Gartneri/Landbrugsraadet: Flemming Nør-Pedersen (deltog ikke)
Økologisk Landsforening: Bodil Søgaard
Landbrugsraadet: Jørgen Hald Christensen (Mejeriforeningen) og Erik Bisgaard Madsen (Danish Meat Association) Susanne Kofoed
Dansk Industri: Dorthe Pedersen
Fødevarekontroludvalget: Merethe Guldborg (Carlsberg)
Danmarks Fiskeindustri- og Eksportforening og Organisationen Dansk Akvakultur: Hanne Groth-Andersen
Dansk Fødevareråd: Torsten Buhl (Danske Slagtermestres Landsforening)
COOP Danmark A/S: Mogens Werge (afbud)
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd: Mogens Eliassen (Nærings- og Nydelsesmiddelarbejderforbundet), Herdis Lykke Poulsen (HK Handel)
Dansk Erhverv: Hanne Bach (Dansk Erhverv), Kirsten Jacobsen (De Samvirkende Købmænd), Tine Skriver (HORESTA), Jørgen Bentzen (Dansk Supermarked)
Kost og Ernæringsforbundet: Ghita Parry (afbud)
Danmarks Fiskeriforening: Ole Lundberg Larsen
Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening: Rikke Lundsgaard (afbud)

Udpeget af ministeren:

Motions- og Ernæringsrådet: Morten Grønbæk (afbud)
Formand for Det Rådgivende Forskningsudvalg: Leo Larsen
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug & Fiskeri: Pernille Balslev-Erichsen (afbud) repræsenteret ved Morten Ejrnæs

Øvrige deltagere:

Anders Munk Jensen, Fødevarestyrelsen
Bettine Aundrup, Fødevarestyrelsen
Vibeke Højbjerg, Fødevarestyrelsen
Kåre Degn Johansson, Revisionsenheden
Paolo Drostby, departementet

Sekretariat:

Lisbet Nielsen, departementet

Per K. Christiansen indledte med at orientere om, at der nu er indgået forlig om fødevarekontrollen. Drøftes under dagsordenens punkt 5.

Ad dagsordenens punkt 1: Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

Ad dagsordenens punkt 2: Godkendelse af referat

Referat godkendt, med præcisering under dagsordenens punkt 3 af, at smiley-ordningen altid har været tænkt bredt til overholdelse af al fødevarelovgivning og under eventuelt at varestandarder og administrative byrder for kødprodukter er ét punkt.

Ad dagsordenens punkt 3: Revisionsenhedens rapport om Fødevarestyrelsens kontrol med fødevarer i 2006

Kåre Degn Johansson gennemgik konklusionerne i rapporten.

Vedr. antal kontrolbesøg i 2006 kunne revisionsenheden konstatere, at Fødevarestyrelsen havde ført tilsyn med tæt på alle virksomheder, hvilket var en klar forbedring i forhold til tidligere år.

Revisionen havde i år fokuseret på kontrol i primærproduktionen. Kontrollen levede i al væsentlighed op til målene. Fødevarestyrelsen har fokus på kvaliteten i veterinærkontrollen. Udførelsen af hhv. anmeldte og uanmeldte besøg skal vurderes. For så vidt angår kontrollen med egenkontrol i primærproduktionen er der behov for klare retningslinier. Der er skævhed i sanktioner i behandlingen af medicinkontrollen. Tilsyn kan i endnu højere grad behovsorienteres. Bl.a. sker udvælgelse af mælkebesætninger i forbindelse med anden kontrol, og er derfor ikke nødvendigvis i fuldt omfang behovsorienteret.

For så vidt angår revisionen af den analytiske kontrol, kunne Revisionsenheden konstatere, at der ikke har været fornødent fokus på behov og risiko i planlægning og udførelse af analyseprojekter.

Revisionsenheden havde bemærket, at indsatsen i forbindelse med fugleinfluenza ikke medførte, at Fødevarestyrelsen nedjusterede målene i resultatkontrakten, og dermed ikke udnyttede muligheden for at nedjustere som følge af en uforudset krisesituation.

Revisionen viste desuden, at hver 3. engrosvirksomhed fik et andet antal kontrolbesøg end det planlagte antal.

Merethe Guldborg indledte med at orientere udvalget om, at rapporten denne gang var udsendt direkte fra Revisionsenheden i overensstemmelse med kommissoriet for enheden, og der i år var tale om en ren revisionsrapport. Hun gennemgik derefter Fødevarekontroludvalgets bemærkninger til rapporten.

Fødevarekontroludvalget roste Fødevarestyrelsen for et flot arbejde i 2006. Resultatkontrakten blev opfyldt – kun få tilsyn manglede - og styrelsen gennemførte en stor strukturændring. Man skal dog være opmærksom på, at styrelsen ikke kan fortsætte i samme høje gear, hvorfor det er positivt, at styrelsen nu tilføres flere midler.

Fødevarekontroludvalget ser forbedringsmuligheder på følgende områder:

- behovsorientering og risikobasering af tilsynet skal udvikles yderligere
- Fødevarestyrelsen skal være bedre til at prioritere opgaverne (prioriteringsmuligheder i forhold til resultatkontrakten)
- Analyseprojekterne skal behovsorienteres yderligere
- Der skal udarbejdes vejledninger for at få en mere ensartet kontrol i primærkontrollen.

Udvalget har konstateret, at medarbejderne generelt har oplevet strukturændringen positivt, men at der også var frustrationer.

Samlet set giver revisionen et positivt billede af fødevarerkontrollen 2006 – også fordi Fødevarestyrelsen tydeligvis i løbet af året har handlet på konstaterede problemer.

Anders Munk Jensen takkede Revisionsenheden og Fødevarekontroludvalget for deres anerkendelse af Fødevarestyrelsens ekstraordinære indsats i 2006. Målsætningerne kom i havn til trods for strukturændringer og den heftige politiske debat om området. Fødevarestyrelsen finder, at det er en god og fair rapport.

For så vidt angår mange af de forhold, revisionen har konstateret på fødevareområdet, er det Fødevarestyrelsens klare opfattelse at disse vil blive afhjulpet af det netop indgåede forlig om fødevarekontrollen. Det drejer sig om øget behovsorientering, øget kvalitet i tilsynet, øget kompetence og trivsel for medarbejderne og øget styring af den analytiske kontrol.

På veterinærområdet er netop igangsat en undersøgelse af veterinærkontrollen. Revisionsenhedens bemærkninger om veterinærkontrollen vil indgå i denne undersøgelse.

Det er Fødevarestyrelsens opfattelse, at man i forbindelse med Revisionsenhedens bemærkninger vedr. forskelle i sanktionering, skal huske, at der også er forskelle i domstolenes bødepraksis – måske endda i højere grad end for Fødevarestyrelsens bødepraksis.

Revisionsenheden har i rapporten konstateret en manglende behovsorientering af besætningsbesøg, idet der besøges 200 besætninger om året. Fødevarestyrelsen gjorde opmærksom på, at man inden for en ramme på 200 besøg behovsorienterer besøgene.

Fødevarestyrelsen har foretaget en omgruppering af gebyrordningerne. Dette er sket efter anmodning fra netop Fødevarekontroludvalget for at skabe bedre balance mellem omkostninger og gebyrer. Omgrupperingen medfører dog også, at balancen er svær at styre.

For så vidt angår prioritering i krisesituationer bemærkede Fødevarestyrelsen, at en sådan prioritering skal ske efter aftale med departementet og tage de politiske ønsker med i betragtning.

Endelig bemærkede Fødevarestyrelsen, at engrosvirksomheder i 2006 fik det antal tilsyn, der samlet set var planlagt i resultatkontrakten, og at der er forklaringer på de manglende besøg i enkelte virksomheder.

Fødevarestyrelsens kommentarer til rapporten udsendes til udvalget.

Herefter fik medlemmerne ordet.

Ib W. Jensen gjorde opmærksom på, at kontrollen i Fødevareregion Nord, kontrolafdeling Viborg er særlig skrap, idet der gives flere bøder i denne region. Sanktionering bør ensartes. Desuden skal fødevareregionerne være bedre til at bruge indikatorer for problemer i besætningerne. Dansk Landbrug deler ikke revisionsenhedens bemærkning om, at kontrollen ikke bør slå besøg sammen og derved af og til kommer anmeldt. Hertil kommenterede Anders Munk Jensen, at Fødevarestyrelsen hele tiden arbejder for en mere ensartet kontrol – også i Viborg, men at man skal huske, at besætningerne altså er placeret i denne region. Fødevarestyrelsen bruger dynamiske indikatorer i behovsorienteringen og risikobaseringen.

Jørgen Hald Christensen fandt, at det er positivt, at målene for primærkontrollen blev opfyldt. Det skal dog bemærkes, at kontrollen i mælkebesætninger ikke som indikeret er blevet ringere – tværtimod. Vurderingen af, om man taler om "egenkontrol" eller "god hygiejnepraksis" for besætningen egen kontrol er formålsløs. Ligeledes vil anmeldte kontrolbesøg ikke være problematiske, idet formålet er, at reglerne overholdes. Hertil bemærkede Anders Munk Jensen, at egenkontrollen i mælkebesætninger er et eksempel til efterlevelse. Kontrollen vil som hovedregel foretage besøg uanmeldt, men vil ved 2 forgæves besøg aftale et besøg i besætningen.

Erik Bisgaard Madsen bemærkede, at styringen af gebyrer for kontrollen er afgørende for ordningernes troværdighed. Det gælder også styringen af resultatmålene for prøveudtagning, f.eks. styringen af CKL-projekter. Hertil kommenterede Anders Munk Jensen, at der i 2006 var en overopfyldelse af re-

sultatmålene for 2006, jf. rapportens tabel 10, men at styrelsen ikke på stående fod kunne give løsninger på planlægning og styring af projekterne.

Per K. Christiansen rundede drøftelsen af med at bemærke, at som det var tilfældet under fugleinfluenzaen, vil departementet også fremover være i stand til at prioritere ressourcer eller tilføre nye ressourcer ved kriser. Hvad angår resultatkontrakten for 2008, er det således en del af forliget om fødevarerkontrollen, at der skal være en bedre mulighed for omprioriteringer og derved løsning af uforudsete opgaver. Hertil bemærkede Merethe Guldborg, at det netop på grund af den politiske situation i 2006 ikke havde været muligt at nedjustere resultatmålene for kontrollen, men at den situation kunne have været undgået, hvis tidligere rapporter var taget til efterretning.

Ad. Dagsordenens punkt 4: Undtagelse fra egenkontrol

Vibeke Højbjerg orienterede om status for forhandlingerne om Kommissionens forslag om undtagelse fra egenkontrol i mindre detailvirksomheder: På møde i arbejdsgruppen d. 13. april og på CVO-mødet mødte forslaget stor modtand fra medlemsstaterne. På møde i arbejdsgruppen d. 21. maj 2007 var der ligeledes stor modtand mod Kommissionens kompromisforslag, idet medlemsstaterne ikke følte behov for at ændre de nuværende bestemmelser. Det tyske formandskab har meddelt, at der ikke vil blive holdt flere arbejdsgruppemøder i deres tid. Forslaget er sendt til parlamentet til behandling i transportudvalget og i miljøudvalget. Alt i alt ingen fremtid for forslaget, der dog endnu ikke officielt er taget af bordet.

Kirsten Jacobsen spurgte, om man kan lette de administrative byrder på andre dele af fødevarerområdet. Hertil svarede Vibeke Højbjerg, at medlemsstaterne altid kan komme med forslag til lettelser, og at ideer derfor kan meddeles Fødevarestyrelsen.

Ad. Dagsordenens punkt 5: Forliget om fødevarerkontrollen

Per K. Christiansen oplyste, at der samme dag var indgået forlig om fødevarerkontrollen. At man kalder det et forlig, indebærer en slags "borgfred" på fødevarerområdet. Da alle partier er med, er partierne forpligtede til at arbejde sammen om løsninger på fødevarerområdet. Den igangsatte undersøgelse af veterinærkontrollen vil formentlig følge samme proces som på fødevarerområdet.

Forliget er 3-årigt og har fokus på et nyt tilsynskoncept med øget risiko- og behovsorientering. Der vil f.eks. være øget kontrol med restauranter, færre tilsyn med lavrisikovirksomheder, etablering af "elitevirksomheder" og ekstra gebyrbelagte tilsyn til virksomheder, der får indskærpelser, forbud/påbud eller bøder. Desuden vil kvaliteten af tilsynet blive øget, bl.a. ved kompetenceudvikling, øget vejledning og mere tid pr. tilsyn. Ressourcerne til specialenheder øges, bl.a. vil der komme medarbejdere til fødevarerkontrolrejsesholdet i hver fødevareregion, og den juridiske kompetence styrkes i fødevareregionerne. Der vil blive udført målrettede kampagner som supplerende til tilsynet og smiley-ordningen vil blive tilpasset.

Andre emner i forliget er styrket importkontrol, øget information – også til etniske erhvervsdrivende, modernisering af kødkontrollen, bl.a. ved pilotprojekt om visuel kødkontrol samt efteruddannelse for tilsynsførende.

Endelig etableres en uafhængig klageinstans i Fødevarestyrelsen til behandling af klager over fødevareregionernes afgørelser. Hertil tilføres 1,5 mio. kr., samt de ressourcer, der normalt bruges til klagesagsbehandling i Mørkhøj.

Forliget finansieres ved aktstykke på Finansloven: 24,1 mio. kr. i 2007, 66 mio. kr. i 2008, 60,5 mio. kr. i 2009 og 56,9 mio. kr. i 2010. Dette betyder, at fødevarerkontrollen udvides med ca. 25%. Også an-

tallet af tilsyn øges fra 58.000 i detail og 7.700 i en gros i 2007 til ca. 74.500 i detail og ca. 10.500 i engrosvirksomheder i 2008.

Kirsten Jacobsen fik bekræftet, at risikovurderingen udføres pr. virksomhedstype, f.eks. restauranter, supermarkeder, jf. s. 2 i bilaget til forliget.

Kirsten Jacobsen spurgte, om der vil være flere ressourcer til Fødevarestyrelsens vejledning til brancheorganisationer. Hertil svarede Per K. Christiansen, at forliget som sådan vil indebære, at der vil være mindre ministerbetjening i Fødevarestyrelsen, og derfor mere tid til styrelsens andre opgaver så som vejledning i regler til brancheorganisationer.

Leo Larsen kommenterede, at forliget vil medføre ressourcefrigivelse i alle led i systemet, og udtrykte ros til at forliget på nogle punkter faktisk var bedre end den uafhængige ekspertundersøgelse; Den uafhængige klageinstans er en god ide, der kan hente inspiration fra Miljøklagenævnet. Forsøg med tredjepartscertificering er interessant og indførelse af "elitevirksomheds"-begrebet er godt. Han opfordrede til, at man i resultatkontrakten med Fødevarestyrelsen giver rum for kriseberedskab, hvis det skulle blive aktuelt.

Torsten Buhl roste forliget, men bemærkede at meget jo afhænger af udmøntningen af forliget. Danske Slagtermestres Landsforening ser frem til at blive inddraget i tilpasning af Smiley-ordningen. Man havde dog håbet på en større differentiering af antal tilsyn mellem gode og dårlige virksomheder.

Erik Bisgaard Madsen fandt det positivt, at man som succeskriterium bl.a. havde færre syge mennesker. DMA bidrager desuden gerne til pilotprojekt i kødkontrollen.

Jørgen Hald Christensen spurgte til ikrafttræden af de nye frekvenser, og fik oplyst, at forligsfrekvenserne iværksættes pr. 1. januar 2008.

Merethe Guldborg var glad for at se, at forliget indeholder tidligere anbefalinger fra Fødevarekontroludvalget, og spurgte om den uafhængige klageinstans bliver en del af Fødevarestyrelsen? Hertil svarede Per K. Christiansen, at detaljerne for oprettelse af klageinstansen endnu ikke er besluttet.

Anders Munk Jensen bemærkede, at mange af forliget dele kræver lovændringer, jf. listen herfor i bilaget til forliget.

Jørgen Bentzen roste, at det var lykkedes at få et kompromis uden at give køb på anbefalingerne i den uafhængige ekspertundersøgelse. Man håber, at der vil være flere ressourcer til regelfortolkning i Fødevarestyrelsen.

På forespørgsel fra Tine Skriver og Kirsten Jacobsen, oplyste Per K. Christiansen, at pr. 1. januar 2008 tæller man 4 tilsyn tilbage ved vurdering af elitestatus, men at der dog mindst skal være gået et år.

Dorthe Pedersen var glad for, at det var blevet et bredt forlig og håbede, at det vil give arbejdsro.

Dette var Hanne Bach enig i, og efterlyste også ressourcer i Fødevarestyrelsen i forbindelse med den øgede rådgivning af importører med henblik på sammensætning af et relevant og dækkende egenkontrolprogram, som er fastsat i forligsteksten.

Kirsten Jacobsen spurgte, om man vil henvise eksisterende rådgivningsfirmaer på fødevareområdet eller om der skal oprettes nye. Hertil svarede Per K. Christiansen, at man i første omgang henviser til eksisterende rådgivningsfirmaer.

Kirsten Jacobsen spurgte til det nye i klippekort-ordningen, da man jo allerede har en sådan ordning. Hertil svarede Per K. Christiansen, at der med forliget bliver tale om at undersøge muligheden for et egentligt klippekort ud fra på forhånd definerede kriterier for, hvad der medfører et klip. Også dette vil blive drøftet mere indgående.

Per K. Christiansen afrundede drøftelsen med at konkludere, at ressourcetilførslen i fødevareforliget hviler på et grundigt fagligt grundlag.

Ad dagsordenens punkt 6: EU-sager

Paolo Drostby henviste til udsende oversigt over de væsentligste EU-sager. "4-pakken" er på Rådsmøde d. 31. maj 2007 og forventes vedtaget i 1. læsning i Europa-Parlamentet. På kalvekød foreligger et endeligt kompromisforslag. Økologiforslaget er på rådsmøde i juni 2007 og forventes vedtaget.

Bodil Søgaard spurgte, hvorfor man kalder der "4-pakken", når der kun er 3 forslag og hvad økologiforslaget omfatter. Hertil svarede Paolo Drostby, at der er 3 faglige forslag og et procedureforslag i pakken og at økologiforslaget omfatter al økologi, dvs. både under Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders og Fødevareministeriets ressort.

Kirsten Jacobsen efterspurgte, om det endelige kalvekødsforslag kunne sendes ud til gruppen. Dette vil departementet gøre. Desuden efterlystes en kolonne i oversigten, der kort angav emnet for de enkelte forslag.

Ad dagsordenens punkt 7: Eventuelt

Kirsten Jacobsen efterspurgte forhåndsgodkendelse af virksomheder. Hertil svarede Per K. Christiansen, at forhåndsgodkendelse er en del af det nye tilsynskoncept, men at omfanget skal drøftes efterfølgende. Anders Munk Jensen ville ikke love en forhåndsgodkendelse i det omfang, som brancheorganisationerne tidligere havde efterlyst.

Næste møde 14. august 2007.